

razjeda duševne in telesne moči. Vendar se v njihovem značaju leskeče tudi marsikateri biser; radodarni so, nad vse ljubijo slobodo in zemljo, ki jih je rodila. — Prav zanimljivo so opisani posamezni kantoni in njihove znamenitosti. Teško se človek loči od gorate Švice, katero nam riše pisatelj z živimi bojami.

V Švici smo se čudili krasoti, katero je tako obilno razsipala mati narava, a v Holandiji občudujemo delo človeških rok in vstrajnost človekovo v borbi z naravo. Najprej govori o zemlji Nizozemski, potem o stanovništvu in njegovem zgodovinskem razvoju, o cvetu nizozemske države ter o fizični kulturi. Naposled opisuje tudi važnejša mesta. O duševni kulturi sicer ne govori posebej, ali vendar omenja, na kaki stopinji stoji občna naobrazba. Tudi o Belgiji govori v dveh poglavjih. Naposled opisuje v štirih poglavjih Angleško. Na britanskem otočju ne nahajamo take prirodne krasote, kakor n. pr. na Francoskem ali v Švici, cela priroda je nekako resnobna, obnebje večidel oblačno, a naravi je prav primeren tudi miren in trezen značaj Angležev. Vse to nam podaja nekaj zanimljivega, nekaj novega in posebnega. Kakor druge države, tako je tudi Angleško pisatelj spretno obdelal. V kratkih ali jasnih črtah nam riše položaj države, notranje in zunanje razmere, svetle in temne strani. Obžalujemo osodo tužne Irske, ali z druge strani občudujemo njeno vstrajnost v dolgi borbi z močnejšim sovražnikom. Lepo nam slika pisatelj značaj angleškega naroda ter z nekoliko besedami omenja tudi naobrazbe. — Delo krasijo lepe slike in štiri zemljepisne karte, katere mnogo pomagajo pri čitanju.

Opisujoč Angleško, navaja pisatelj mnoga imena, pisana edino z angleškim pravopisom. Brez zamere smemo reči, da je angleški pravopis večini matičinih uđov popolnoma neznan, zatorej bi pisatelj dobro storil, ko bi važnejša imena napisal tudi z našim pravopisom. Čitatelj bi si mnogo lažje zapomnil imena, ko bi jih vedel dobro prečitati.

Vrlenu pisatelju želimo, da nam tudi ostale zvezke tako lepo napiše, ker tedaj bomo imeli krasno zemljepisno delo. Slovencem pa toplo priporočamo M. H., ker najbolje bomo pokazali našo slovansko vzajemnost, ako se bomo medsebojno podpirali in spoznávali

»**Petar Preradović.**« Izabrane pjesme. Uvod napisao Milivoj Šrepel. Sa slikom pjesnikovom. 8.° Str. LXXX+371. Cena 2:50 gld. — Že dolgo smo čutili potrebo, da se nam v primerni obliki v roke poda novo izdanje Preradovićevih pesmij. Staro izdanje od l. 1873. je že skoro popolnoma razprodano, a tudi oblika tega izdanja ni kaj spretna. — Občni želji je letos ustregla M. H., ker je v krasni obliki podarila narodu dela največjega pesnika hrvaškega. Lepšega daru res ni mogla dati M. H. mladini, kakor so Preradovićeve pesmi. Žal, da v tem izdanju ni cel Preradović! Nedostaje več prevodov in nedovršenih pesmij, kakor tudi obe drami »Vladimir i Kosara« in »Marko Kraljević«.

Tri manjših pesnikov je že dobro, da se samo »izbrane« reči pošljejo v svet, ali takega pesnika, kakor je Preradović, imel bi vendar vsakdo rad

celega. Kdor bo hotel imeti vsa njegova dela, moral bo poseči za starejšim izdanjem, a k čemu dvojni stroški?

Uvod v novo izdanje je napisal dr. Milivoj Šrepel, profesor na zagrebškem vseučilišču. Životopis je do l. 1856. od samega pesnika, a ostalo do njegove smrti l. 1872. je sestavil pisatelj po pismih na pesnikove znance in prijatelje. V starem izdanju je Preradovićeve pesmi ocenil dr. Fr. Marković; on je pesmi razmotrival bolj s stališča filozofičnega, a Šrepel razlikuje v pesnikovem delovanju dve perijodi in z gledišča kronološkega razmotruje, kakó so se v pesnikovi duši razvijale misli in čustva. Zdi se nam, da se je ocenjevalec preveč oziral na spiritizem, kateri je res vplival na pesnika in se očitno kaže v nekaterih pesmih, vendar ne takó, da bi se vsaka plemenitejša in lepša misel vzbudila v pesniku pod vplivom spiritizma.

Razdelitev pesmij je ista, kakor v I. izdanju, semtertje je kaj spremenjenega po rokopisih samega pesnika, nekoliko pesmij je tudi dodanih, katerih ni v starem izdanju ali so se našle pozneje. O pesmih samih ne moremo tukaj natančneje govoriti, ali Slovenci naj radi posegajo po Preradoviću, ki je gotovo eden največjih pesnikov slovanskih, a prvi pesnik svojega naroda.

Dragutin Hire: »**Hrvatsko Primorje**« (Slike, opisi i putopisi). 4.° sv. I+II. Str. 88. C. à 40 kr. — Ako kaj, mora vsakega rodoljuba zanimati opis njegove domovine, — onih krajev, kateri so mu najbolj k sreči prirasli. Zato bode vsakega pravega Hrvata zanimalo gorenje delo, katero mu bode prineslo polagoma opis jednega izmed najlepših krajev njegove domovine — »Kršnega Primorja«, katero se je razprostrlo na obalah jadranskega morja. V tem delu se bodo opisali in z lepimi slikami okrasili najznamenitejši primorski kraji, narod, kateri v njih prebiva in način njegovega življenja. Prva dva zvezka odgovarjata povsem tej zadači, zato jih je tudi jako laskavo sprejela kritika. Opisuje se tu svetoznana Opatija in njena okolica — hrvaška Nizza ali pa San Remo, zatim Ika in Lovrán, katera se po svoji lepoti približujeta Opatiji, pripoveduje se nam izlet na visoko Učko goro (Monte Maggiore, visoka 1412 m). Pisatelj vodi nas potem v središče narodnega življenja v Istriji — v kameniti Kastav, od ondot se podamo na Reko, katero si povse ogledamo, ne pozabivši niti njene zgodovine, niti starodavnega Trsata in njegovih znamenitostij, kakor tudi ne Grobničkega polja, kjer so junaški Hrvati zmagali divje Tatarje in rešili pobeglega ogrskega kralja Belo. Prav zanimivo in točno opisan je v drugem zvezku ribolov v hrvaškem Primorju, kateri je jako živahen, posebno ko pridejo tune (Thynnus vulgaris). V tem delu se nam obljubuje še več zanimivih opisov, med katerimi bodo osobito znameniti: »Ženitbeni običaji« in »Nekoji narodni običaji i svečanosti« (Nikolinje, Božić, koledvanje, Cvjetnica, uskrs, Jurjev dan itd.). Pisatelj kaj zanimivo pripoveduje vse pojedinosti, vendar takó, da ni čitatelju niti najmanj dosaden. On, znamenit prirodoslovec, upoznava nas tudi